

Na živiny chudé sutě, kyselé a pomalu se rozpadající horniny nejsou dobrým živným prostředím pro tvorbu půd a vegetaci. Odolné horniny plné křemene neposkytují mnoho potravy kořenovým systémům rostlin, a tak vše v takovém prostředí roste hůře a pomaleji. Připočteme-li poměrně vysokou nadmořskou výšku, vyšší množství srážek a celkově spíše chladné klima, dojdeme k závěru, že toto prostředí budou porůstat jen málo náročné a dosti odolné rostliny.

Podbělice alpská (*Homogyne alpine*), foto Pavla Čížková

Podbělice alpská (*Homogyne alpine*)

Nenápadná rostlina horských smrkových lesů a kamenitých holí na hranici lesa. Dobře snáší stín a chudé kyselé půdy. Proto i na Ostrém ji můžete najít téměř na každém kroku. Není tu už příliš jiných bylin, které by ji konkurencí vytlačily. Vyskytuje se v pohořích střední a jižní Evropy, v Čechách všude v pohraničních horách v místech, kde se vrcholy a hřebety blíží horní hranici lesa, je možné ji najít ale i v Brdech nebo ve Slavkovském lese.

Plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*), foto Pavel Hubený

Plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*)

Plavuň pučivá s plazivou kořenující lodyhou vytváří v lesích s kyselými chudými půdami rozlehlé stále zelesené koberce s vytrčenými lodyhami s klasy, které kvetou v samém počátku jara, v březnu až dubnu. Sporofyly mají žlutou až žlutohnědou barvu a výtrusy dozrávají od července do září. Plavuň pučivá je rozšířena po celé severní polokouli, přičemž v teplých oblastech na jihu Evropy se vyskytuje vzácně a pouze v horách. Výtrusy plavuní jsou hořlavé a v minulosti se využívaly např. k výrobě světelných efektů při divadelních představeních. Plavuňový prášek má využití i v kriminalistice. Přidává se do směsi, která slouží k zjišťování otisků prstů. Na Ostrém se s ní setkáte podél přístupové cesty k vrcholu, kde porůstá mechem pokryté sutě. V Čechách je chráněna.

Na vrcholu Ostrého díky velkému převýšení se les na malých vzdálenostech poměrně rychle mění. Zatímco v nadmořských výškách kolem 900 m můžeme najít lesní porosty s převládajícím bukem, kolem samotného vrcholu o cca 350 m výše jsou čisté smrčiny. Staré lesní porosty kolem vrcholu Ostrého v nadmořských výškách kolem 1150 m nad mořem jsou rovněž převážně smrkové. Smrk tu má podíl kolem 60 % a tvoří také hlavní část porostu. Buky tu mají kolem 24 % a jsou převážně menšího vzrůstu. Smrku dokáže konkurovat vzrůstem jen jedle, ale ta má zde zastoupení pouhých 13 %. Například ve stejné nadmořské výšce a v podobné expozici na hřebetu pažení u Boubína mají v přírodních lesích smrky podíl jen 11 % a buky plných 86 %. Jedle jsou tu velmi řídké. Ačkoli byly lesy na Ostrém více ovlivněny těžbou, přece jen tento rozdíl ukazuje na mnohem drsnější půdní a klimatické podmínky v této části Šumavy oproti části východní.

Sítina trojklanná (*Juncus trifidus*), foto iMMi

Sítina trojklanná (*Juncus trifidus*)

Nenápadná trsnatá sítina obývá skalní vrchol Ostrého. Preferuje kamenité stráně, obnažené skály a skalní štěrby, v Čechách je možné ji nalézt jen v Krkonoších, Hrubém Jeseníku, Kralickém Sněžníku a na Šumavě jen zde, v oblasti Královského hvozdu. V dobách, kdy byla vrcholová skála turisticky nepřístupná, porůstala její povrch, v současné době je díky sešlapu vytlačena na skalní převisy. Těžiště jejího výskytu leží v severní Evropě a v Severní Americe na hranici lesa, ale také v Alpách a horstvech jižní Evropy. V Čechách je chráněna.

Text: Mgr. Pavel Hubený
Zpracování: Kolář & Kutálek grafické studio

